

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیات الولایه

آیه ۴- سوره زمر - آیه ۵۶

[أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتِي عَلَىٰ مَا فَرَطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّٰخِرِينَ]

ترجمه:

(این دستورها برای آن است که) مبادا کسی روز قیامت بگوید: «افسوس بر من از کوتاهیهایی که در اطاعت فرمان خدا کردم و از مسخره کنندگان (آیات او) بودم!»

تفسیر:

آیه ۵۶ سوره مبارکه زمر در این فراز از خطبه غدیر

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ جَنَّبَ اللَّهُ الَّذِي ذَكَرَ فِي كِتَابِهِ الْعَزِيزِ فَقَالَ تَعَالَىٰ مُخْبِرًا عَمَّنْ يَخَالِفُهُ «أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتِي عَلَىٰ مَا فَرَطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ»

ای مردم، همانا علی همجوار و همسایه خداوند است که در کتاب عزیزش ذکر کرده و درباره ستیزندگان با او فرموده است: «ای دریغا بر آنچه درباره جنب خداوند تفریط و کوتاهی کردم.»

آیه ۵۶ سوره مبارکه زمر

«أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتِي عَلَىٰ مَا فَرَطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّٰخِرِينَ»

آیه به صورت کامل در خطبه آمده است. در البرهان فی تفسیر القرآن، روایاتی در شرح این آیه آمده است:

محمد بن یعقوب عن محمد بن یحیی عن محمد بن الحسین عن محمد بن إسماعیل بن بزیع عن عمه حمزة بن بزیع عن علی بن سويد عن أبي الحسن موسى بن جعفر (عليه السلام) في قول الله عز وجل: أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتِي عَلَىٰ مَا فَرَطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ، قَالَ: «جنب الله أميرالمؤمنين (عليه السلام) و كذلك ما كان بعده من الأوصياء بالمكان الرفيع إلى أن ينتهي الأمر إلى آخرهم» (۱)

محمد بن یعقوب با اسنادی از علی بن سويد نقل می کند که حضرت امام موسی بن جعفر (علیه السلام) از قول خدای عز و جل فرمودند: «ای دریغا بر آنچه درباره جنب خداوند تفریط و کوتاهی کردم.» فرمودند: «جنب الله امیرالمومنین (علیه السلام) و همچنین برای اوصیای بعد از ایشان در منزلت والا باشد تا امر الهی به آخر برسد.»

محمد بن یعقوب عن محمد بن یحیی عن محمد بن الحسین عن أحمد بن محمد بن أبي نصر عن حسان الجمال قال حدثني هاشم بن أبي عمار الجنبی قال سمعت أمير المؤمنين (عليه السلام) يقول: «أنا عين الله [و أنا يد الله] و أنا جنب الله و أنا باب الله» (۲)

محمد بن یعقوب با اسنادی از هاشم بن ابوعمار جنبی نقل می کند که گفت: از حضرت امیرالمومنین (علیه السلام) شنیدم که فرمودند: «من چشم و دست خدا و در قرب و جوار الهی و باب درگاه الهی هستم».

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) در حدیثی در این باره فرمودند:

فِي حَدِيثِ النَّبِيِّ (ص) لِأَبِي ذَرٍّ: يَا أَبَا ذَرٍّ يُؤْتِي بِجَاوِدٍ حَقَّ عَلِيٍّ وَوَلَايَتِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَصَمَّ وَأَعْمَى وَأَبْكَمَ يَتَكَبَّرُ فِي ظُلُمَاتِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ يَنَادِي مَنَادٍ «يَا حَسْرَتِي عَلِيُّ مَا قَرَطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ وَ أَلْقِي [يَلْقَى] فِي عُنُقِهِ طَوْقٌ مِّنْ نَّارٍ [النَّارِ]»... (۳)

در حدیث پیامبر (صلی الله علیه و آله) به اباذر: ای اباذر، روز قیامت کسی را که از روی علم، حق علی و ولایتش را انکار کرده است؛ می آورند در حالی که کر و لال و کور است و در تاریکیهای قیامت با صورت به زمین می خورد و می غلتد، منادی (از جانب او) صدا می زند: افسوس بر من که در اطاعت فرمان خدا (درباره ولایت علی علیه السلام) کوتاهی کردم و طوقی از آتش به گردنش انداخته می شود.

منابع:

۱- البرهان فی تفسیر القرآن، جلد ۴، صفحه ۷۱۷

۲- همان

۳- تفسیر فرات الکوفی، صفحه ۳۷۲ - تفسیر فرات الکوفی، صفحه ۳۶۶ - با اندکی تغییر: مناقب آل ابي طالب عليهم السلام، جلد ۳، صفحه ۲۷۳

پایگاههای اطلاع رسانی تفسیر، تدبر و حرم مقدس امام علی علیه السلام

معاونت فرهنگی تربیتی

مرکز آموزش های غیرحضورى حوزه های علمیه خاوران

<http://vufarhangi.whc.ir/>